

PREVOD

POGODBA O USTANOVITVI ENERGETSKE SKUPNOSTI

POGODBENICE,

ki so:

EVROPSKA SKUPNOST

na eni strani in

NASLEDNJE POGODBENICE

na drugi strani:

— Republika Albanija, Republika Bolgarija, Bosna in Hercegovina, Republika Hrvaška, Nekdanja jugoslovanska republika Makedonija, Republika Črna gora, Romunija, Republika Srbija (v nadaljevanju udeležene pogodbenice),

ter

— Misija Združenih narodov za začasno upravo na Kosovu v skladu z Resolucijo Varnostnega sveta Združenih narodov 1244,

Z NAMENOM KREPITVE Atenskega procesa in Atenskih memorandumov o soglasju iz let 2002 in 2003,

OB UGOTOVITVI, da so Republika Bolgarija, Romunija in Republika Hrvaška države kandidatke za pristop k Evropski uniji, in da je tudi Nekdanja jugoslovanska republika Makedonija zaprosila za članstvo,

OB UGOTOVITVI, da je Evropski svet v Kopenhagnu decembra 2002 potrdil evropsko perspektivo za Republiko Albanijo, Bosno in Hercegovino ter Srbijo in Črno goro kot možnih kandidatkah za pristop k Evropski uniji in poudaril svojo odločenost, da bo podpiral njihova prizadevanja za približevanje k Evropski uniji,

OB SKLICEVANJU NA DEJSTVO, da je Evropski svet v Solunu junija 2003 potrdil „Solunsko agendo za države zahodnega Balkana: približevanje evropskemu združevanju“, katere cilj je nadaljnje utrjevanje odnosov med Evropsko unijo in zahodnim Balkanom in v kateri je Evropska unija spodbudila države te regije, da sprejmejo pravno zavezujoč sporazum o energetske trgu za jugovzhodno Evropo,

OB SKLICEVANJU na proces Evro-mediteranskega partnerstva in Evropsko sosedsko politiko,

OB SKLICEVANJU na prispevek Pakta stabilnosti za jugovzhodno Evropo, katerega temelj je potreba po krepitvi sodelovanja med državami in narodi jugovzhodne Evrope in spodbujanju pogojev za mir, stabilnost in gospodarsko rast,

ODLOČENE, da med pogodbenicami ustanovijo integrirani trg za zemeljski plin in elektriko, ki bo temeljil na skupnem interesu in solidarnosti,

UPOŠTEVAJOČ, da lahko ta integrirani trg kasneje zajema tudi druge energetske proizvode in nosilce, kot je utekočinjen zemeljski plin, bencin, vodik ali druge temeljne omrežne infrastrukture,

ODLOČENE, da bodo ustvarile stabilni ureditveni in tržni okvir, ki bo omogočal privabljanje naložb v plinska omrežja, pridobivanje energije in distribucijske mreže, tako da bodo vse pogodbenice imele dostop do stabilne in stalne oskrbe s plinom in elektriko, ki je bistvena za gospodarski razvoj in družbeno stabilnost,

ODLOČENE, da bodo ustvarile enotni ureditveni prostor za trgovanje s plinom in elektriko, ki je nujen za uskladitev geografskega obsega zadevnih proizvodnih trgov,

OB PRIZNAVANJU, da so ozemlja Republike Avstrije, Helenske republike, Republike Madžarske, Italijanske republike in Republike Slovenije naravno integrirana in neposredno povezana z delovanjem trgov za plin in elektriko pogodbenic,

ODLOČENE, da bodo spodbujale visoko raven oskrbe s plinom in elektriko za vse prebivalce, ki temelji na obveznostih javnih služb, in dosegle gospodarski in družbeni napredek ter visoko stopnjo zaposlenosti kot tudi uravnotežen in trajnostni razvoj z ustanovitvijo območja brez notranjih meja za plin in elektriko,

V ŽELJI povečati varnost oskrbe enotnega ureditvenega prostora z zagotavljanjem stabilnega ureditvenega okvira, nujnega za regijo, v kateri se lahko razvijejo povezave s kaspjskimi, severnoafriškimi in bližnjevzhodnimi zalogami plina in izkoristijo domače zaloge zemeljskega plina, premoga in vodne energije,

ZAVEZANE, da bodo izboljšale okoljski položaj glede plina in elektrike, povezane učinkovite rabe energije in obnovljivih virov energije,

ODLOČENE, da bodo razvile širšo konkurenco na trgu plina in elektrike in izkoriščale ekonomije obsega,

UPOŠTEVAJOČ, da je za te cilje treba vzpostaviti široko in integrirano tržno strukturo, ki bo podprta z močnimi organi in učinkovitim nadzorom ter s primerno udeležbo zasebnega sektorja,

UPOŠTEVAJOČ, da je za zmanjšanje pritiska na državne sisteme plina in elektrike in za prispevanje k reševanju lokalnega primanjkljaja plina in elektrike treba vzpostaviti posebna pravila, da bi omogočili trgovanje s plinom in elektriko ta pravila so potrebna, da se vzpostavi enotni ureditveni prostor za geografski obseg zadevnih proizvodnih trgov,

SO SE ODLOČILE, da ustanovijo Energetsko skupnost.

NASLOV I

NAČELA

Člen 1

1. Pogodbenice s to pogodbo med seboj ustanovijo Energetsko skupnost.

2. Države članice Evropske skupnosti lahko postanejo udeležnice Energetske skupnosti v skladu s členom 95 te pogodbe.

Člen 2

1. Naloga Energetske skupnosti je urejati odnose med pogodbenicami in ustvariti pravni in gospodarski okvir glede „omrežne energije“, kakor je opredeljena v odstavku 2, da bi:

(a) ustvarili stabilni ureditveni in tržni okvir, ki bo omogočal privabljanje naložb v plinska omrežja, pridobivanje energije ter prenosna in distribucijska omrežja, tako da bodo vse pogodbenice imele dostop do stabilne in stalne oskrbe z elektriko, ki je bistvena za gospodarski razvoj in družbeno stabilnost;

(b) ustvarili enotni ureditveni prostor za trgovanje z omrežno energijo, ki je nujen za uskladitev geografskega obsega zadevnih proizvodnih trgov;

(c) povečali varnost oskrbe enotnega ureditvenega prostora z zagotavljanjem stabilnega okolja za naložbe, nujnega za regijo, kjer se lahko razvijejo povezave s kaspjskimi, severnoafriškimi in bližnjevzhodnimi zalogami plina in izkoristijo domači viri energije, kot so plin, premog in vodna energija;

(d) izboljšali okoljski položaj glede omrežne energije in z njo povezane učinkovite rabe energije, spodbujali uporabo obnovljive energije in vzpostavili pogoje za trgovino z energijo v enotnem ureditvenem prostoru;

(e) razvili konkurenco na trgu omrežne energije na širšem zemljepisnem območju in izkoriščale ekonomije obsega.

2. „Omrežna energija“ vključuje sektorja elektrike in plina, ki spadata na področje uporabe Direktiv Evropske skupnosti 2003/54/ES in 2003/55/ES⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Direktiva 2003/54/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2003 o skupnih pravilih za notranji trg z električno energijo, *Uradni list Evropske unije* L 176 z dne 15. julija 2003, str. 37–56; in Direktiva 2003/55/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2003 o skupnih pravilih notranjega trga z zemeljskim plinom, *Uradni list Evropske unije* št. L 176 z dne 15. julija 2003, str. 57–78.

Člen 3

Za namene člena 2 so dejavnosti Energetske skupnosti naslednje:

- (a) pogodbenice izvajajo pravni red Evropskih skupnosti glede energije, okolja, konkurenčnosti in obnovljivih virov energije, kakor je opisano v Naslovu II spodaj, prilagojen tako institucionalnemu okviru Energetske skupnosti kot tudi posebnemu položaju vsake pogodbenice (v nadaljevanju „razširitev pravnega reda Evropskih skupnosti“), kakor je nadalje opisano v Naslovu II;
- (b) vzpostavitev posebnega ureditvenega okvira, ki omogoča učinkovito delovanje trgov omrežne energije na ozemljih pogodbenic in delu ozemlja Evropske skupnosti in vključuje oblikovanje enotnega mehanizma za čezmejni prenos ali prevoz omrežne energije in nadzor enostranskih zaščitnih ukrepov (v nadaljevanju „mehanizem za delovanje trgov omrežne energije“), kakor je nadalje opisano v Naslovu III;
- (c) oblikovanje trga omrežne energije za pogodbenice, brez notranjih mej, vključno z usklajevanjem medsebojne pomoči v primeru resne motnje energetskih omrežij ali zunanjih motenj, ki lahko vključuje doseganje skupne zunanje politike za trgovanje z energijo (v nadaljevanju „oblikovanje enotnega energetskega trga“), kakor je nadalje opisano v Naslovu IV.

Člen 4

Komisija Evropskih skupnosti (v nadaljevanju „Evropska komisija“) je koordinator treh dejavnosti, opisanih v členu 3.

Člen 5

Energetska skupnost upošteva pravni red Evropskih skupnosti, opisan v Naslovu II in prilagojen tako institucionalnemu okviru te pogodbe kot posebnemu položaju v vsaki pogodbenici, da bi zagotovili visoko raven varnosti naložb in optimalne naložbe.

Člen 6

Pogodbenice sprejmejo vse potrebne ukrepe, bodisi splošne bodisi posebne, da zagotovijo izpolnjevanje obveznosti, ki izhajajo iz te pogodbe. Pogodbenice omogočijo izpolnjevanje nalog Energetske skupnosti. Pogodbenice se vzdržijo vseh ukrepov, ki bi lahko ogrozili doseganje ciljev te pogodbe.

Člen 7

Vsaka diskriminacija na področju uporabe te pogodbe je prepovedana.

Člen 8

Nobena določba te pogodbe ne vpliva na pravico pogodbenice, da določi pogoje za izkoriščanje svojih energetskih virov, njeno izbiro med različnimi viri energije in splošno strukturo njene oskrbe z energijo.

NASLOV II

RAZŠIRITEV PRAVNEGA REDA EVROPSKIH SKUPNOSTI

POGLAVJE I

Geografsko področje uporabe

Člen 9

Določbe in ukrepi, sprejeti v skladu s tem naslovom, se uporabljajo za ozemlja udeleženih pogodbenic in za ozemlja pod jurisdikcijo Misije Združenih narodov za začasno upravo na Kosovu.

POGLAVJE II

Pravni red Evropskih skupnosti o energetiki

Člen 10

Vsaka pogodbenica izvaja pravni red Evropskih skupnosti o energetiki v skladu s časovnim načrtom za izvajanje ukrepov iz Priloge I.

Člen 11

Za namene te pogodbe pomeni „pravni red Evropskih skupnosti o energetiki“ (i) Direktivo 2003/54/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2003 o skupnih pravilih za notranji trg z električno energijo, (ii) Direktivo 2003/55/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2003 o skupnih pravilih notranjega trga z zemeljskim plinom in (iii) Uredbo 1228/2003/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2003 o pogojih za dostop do omrežja za čezmejne izmenjave električne energije ⁽¹⁾.

POGLAVJE III

Pravni red Evropskih skupnosti o okolju

Člen 12

Vsaka pogodbenica izvaja pravni red Evropskih skupnosti o okolju v skladu s časovnim načrtom za izvajanje ukrepov iz Priloge II.

Člen 13

Pogodbenice priznavajo pomembnost Kjotskega protokola. Vsaka pogodbenica si prizadeva pristopiti k Protokolu.

⁽¹⁾ Uradni list Evropske unije L 176 z dne 15. julija 2003, str. 1–10.

Člen 14

Pogodbenice priznavajo pomen pravil iz Direktive Sveta 96/61/ES z dne 24. septembra 1996 o celovitem preprečevanju in nadzorovanju onesnaževanja. Vsaka pogodbenica si prizadeva izvajati to direktivo.

Člen 15

Po začetku veljavnosti te pogodbe morata biti gradnja in delovanje novih elektrarn v skladu s pravnim redom Evropskih skupnosti o okolju.

Člen 16

Za namene te pogodbe pomeni „pravni red Evropskih skupnosti“ (i) Direktivo Sveta 85/337/EGS z dne 27. junija 1985 o presoji vplivov nekaterih javnih in zasebnih projektov na okolje, kakor je bila spremenjena z Direktivo Sveta 97/11/ES z dne 3. marca 1997 in Direktivo 2003/35/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. maja 2003, (ii) Direktivo Sveta 1999/32/ES z dne 26. aprila 1999 o zmanjšanju deleža žvepla v nekaterih vrstah tekočega goriva, ki spreminja Direktivo 93/12/EGS, (iii) Direktivo 2001/80/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. oktobra 2001 o omejevanju emisij nekaterih onesnaževal v zrak iz velikih kurilnih naprav, in (iv) člen 4(2) Direktive Sveta 79/409/EGS z dne 2. aprila 1979 o ohranjanju prosto živečih ptic.

Člen 17

Določbe in ukrepi, sprejeti v skladu s tem poglavjem, se uporabljajo za omrežno energijo.

POGLAVJE IV**Pravni red Evropskih skupnosti o konkurenci****Člen 18**

1. Kolikor lahko vpliva na trgovino z omrežno energijo med pogodbenicami, je s pravnim delovanjem te pogodbe nezdržljivo sledeče:

- (a) vsi sporazumi med podjetji, sklepi podjetniških združenj in usklajena ravnanja med podjetji, katerih cilj ali posledica je preprečevanje, omejevanje ali izkrivljanje konkurence;
- (b) vsaka zloraba prevladujočega položaja enega ali več podjetij na trgu pogodbenc ali na njegovem znatnem delu;
- (c) vsaka državna pomoč, ki izkrivlja ali bi lahko izkrivljala konkurenco z dajanjem prednosti posameznim podjetjem ali nekaterim energetskim virom.

2. Vsa ravnanja, ki so v nasprotju s tem členom, se ocenjujejo po merilih, ki izhajajo iz uporabe pravil iz členov 81, 82 in

87 Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti (priložena v Prilogi III).

Člen 19

Vsaka pogodbenica zagotovi, da se glede javnih podjetij ali podjetij, katerim je odobrila posebne ali izključne pravice, 6 mesecev po začetku veljavnosti te pogodbe uporabljajo načela Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti, zlasti člen 86(1) in (2) Pogodbe (priložena v Prilogi III).

POGLAVJE V**Pravni red Evropskih skupnosti o obnovljivih virih energije****Člen 20**

Pogodbenice v roku enega leta od začetka veljavnosti te pogodbe Evropski komisiji predložijo načrte za izvajanje Direktive 2001/77/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. septembra 2001 o spodbujanju proizvodnje električne energije iz obnovljivih virov energije na notranjem trgu z električno energijo in Direktive 2003/30/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 8. maja 2003 o pospeševanju rabe biogoriv in drugih obnovljivih goriv v sektorju prevoza. Evropska komisija predloži načrt vsake pogodbenice v sprejetje Ministrskemu svetu.

POGLAVJE VI**Skladnost s splošno uporabnimi standardi Evropske skupnosti****Člen 21**

V roku enega leta od začetka veljavnosti te pogodbe Sekretariat sestavi seznam splošno uporabnih standardov Evropske skupnosti, ki se ga predloži v sprejetje Ministrskemu svetu.

Člen 22

V roku enega leta od sprejetja tega seznama pogodbenice sprejmejo razvojne načrte za uskladitev svojih sektorjev omrežne energije s temi splošno uporabnimi standardi Evropske skupnosti.

Člen 23

„Splošno uporabni standardi Evropske skupnosti“ se nanašajo na vse tehnično-sistemske standarde, ki se uporabljajo znotraj Evropske skupnosti, in so nujni za varno in učinkovito upravljanje sistemov, vključno z vidiki prenosa, čezmejnih povezav, modulacij in splošnih tehnično-sistemskih varnostnih standardov, ki so jih, kakor je ustrezno, izdali Evropski odbor za standardizacijo (CEN), Evropski odbor za standardizacijo v elektrotehniki (CENELEC) in podobni organi za standardizacijo, oz. kakor jih je izdala Zveza za koordinacijo prenosa električne energije (UCTE) in Evropska zveza za racionalizacijo energetskih izmenjav (Easeegas) v okviru splošnega določanja pravil in poslovnih praks.

POGLAVJE VII

Prilagoditev in razvoj pravnega reda Evropskih skupnosti

Člen 24

Za izvajanje tega naslova sprejme Energetska skupnost ukrepe za prilagoditev pravnega reda Evropskih skupnosti, opisanega v tem naslovu, ob upoštevanju tako institucionalnega okvira te pogodbe kot tudi posebnega položaja vsake pogodbenice.

Člen 25

Energetska skupnost lahko sprejme ukrepe za izvedbo sprememb pravnega reda Evropskih skupnosti, opisanega v tem naslovu, v skladu z razvojem prava Evropskih skupnosti.

NASLOV III

MEHANIZMI ZA DELOVANJE TRGOV ZA OMREŽNO ENERGIJO

POGLAVJE I

Geografsko področje uporabe

Člen 26

Določbe in ukrepi, sprejeti v skladu s tem naslovom, se uporabljajo za ozemlja udeleženih pogodbenic, ozemlja pod jurisdikcijo Misije Združenih narodov za začasno upravo na Kosovu in ozemlja Evropske skupnosti iz člena 27.

Člen 27

Določbe in ukrepi, sprejeti v skladu s tem naslovom, se glede Evropske skupnosti uporabljajo za ozemlja Republike Avstrije, Helenske republike, Republike Madžarske, Italijanske republike in Republike Slovenije. Po pristopu udeležene pogodbenice k Evropski uniji se določbe in ukrepi, sprejeti v skladu s tem naslovom, brez nadaljnjih formalnosti uporabljajo tudi za ozemlje navedene nove države članice.

POGLAVJE II

Mehanizmi za dolge prevoze omrežne energije

Člen 28

Energetska skupnost sprejme dodatne ukrepe za ustanovitev enotnega mehanizma za čezmejni prenos in/ali prevoz omrežne energije.

POGLAVJE III

Varnost oskrbe

Člen 29

Pogodbenice v roku enega leta od začetka veljavnosti te pogodbe sprejmejo izjave o varnosti oskrbe, kjer opišejo zlasti

raznolikost oskrbe, tehnološko varnost in zemljepisno poreklo uvoženih goriv. Izjave se pošljejo Sekretariatu in so na voljo vsem pogodbenicam te pogodbe. Izjave se posodobijo vsaki dve leti. Sekretariat nudi navodila in pomoč v zvezi s temi izjavami.

Člen 30

Člena 29 ni mogoče razlagati, da zahteva, da je treba spremeniti energetske politike ali nakupne prakse.

POGLAVJE IV

Energetska oskrba prebivalcev

Člen 31

Energetska skupnost pospešuje visoko raven dobave omrežne energije vsem svojim prebivalcem v okviru meja obveznosti zagotavljanja javnih služb, ki so vsebovane v zadevnem pravnem redu Evropskih skupnosti o energetiki.

Člen 32

V ta namen lahko Energetska skupnost sprejme ukrepe za:

- (a) omogočanje splošne dobave električne energije;
- (b) pospeševanje učinkovite politike obvladovanja povpraševanja;
- (c) zagotavljanje poštene konkurence.

Člen 33

Energetska skupnost lahko izda priporočila za podporo učinkovite reforme sektorjev omrežne energije pogodbenic, med drugim tudi za zviševanje ravni plačila vseh kupcev za energijo in za pospeševanje cenovne dostopnosti cen omrežne energije za potrošnike.

POGLAVJE V

Usklajevanje

Člen 34

Energetska skupnost lahko sprejme ukrepe o skladnosti tržnih načrtov za delovanje trgov omrežne energije, kot tudi o medsebojnem priznavanju dovoljenj, in ukrepe za pospeševanje svobodnega ustanavljanja podjetij za omrežno energijo.

POGLAVJE VI

Obnovljivi viri energije in učinkovita raba energije

Člen 35

Energetska skupnost lahko sprejme ukrepe za pospeševanje razvoja na področjih obnovljivih virov energije in učinkovite rabe energije, upoštevajoč njihove prednosti za varnost oskrbe, varovanje okolja, socialno kohezijo in regionalni razvoj.

POGLAVJE VII

Zaščitni ukrepi

Člen 36

V primeru nenadne krize na trgu omrežne energije na ozemljih udeleženih pogodbenic, ozemlja pod jurisdikcijo Misije Združenih narodov za začasno upravo na Kosovu ali ozemlja Evropske skupnosti iz člena 27, ko je ogrožena fizična zaščita in varnost ljudi, naprave ali objekta ali celovitost sistema omrežne energije na tem ozemlju, lahko zadevna pogodbenica začasno sprejme potrebne zaščitne ukrepe.

Člen 37

Ti zaščitni ukrepi smejo povzročiti le najmanjše možne motnje v delovanju trga omrežne energije pogodbenic, po obsegu pa ne smejo preseči okvira, ki je nujno potreben za odpravo nenadno nastalih težav. Zadevni ukrepi ne smejo izkrivljati konkurence ali škodljivo vplivati na trgovino na način, ki je v nasprotju s skupnim interesom.

Člen 38

Zadevna pogodbenica o teh zaščitnih ukrepih nemudoma uradno obvesti Sekretariat, ki takoj obvesti druge pogodbenice.

Člen 39

Energetska skupnost lahko odloči, da zaščitni ukrepi, ki jih sprejme zadevna pogodbenica, niso v skladu z določbami tega poglavja, in od te pogodbenice zahteva, da navedene zaščitne ukrepe ukine ali spremeni.

NASLOV IV

OBLIKOVANJE ENOTNEGA ENERGETSKEGA TRGA

POGLAVJE I

Geografsko področje uporabe

Člen 40

Določbe in ukrepi, sprejeti v skladu s tem naslovom, se uporabljajo za ozemlja, za katera se uporablja Pogodba o ustanovitvi Evropskih skupnosti pod pogoji, določenimi v navedeni pogodbi, za ozemlja udeleženih pogodbenic in za ozemlje

pod jurisdikcijo Misije Združenih narodov za začasno upravo na Kosovu.

POGLAVJE II

Enotni energetski trg

Člen 41

1. Med pogodbenicami so prepovedane carine in količinske omejitve pri uvozu in izvozu omrežne energije ter vsi ukrepi z enakim učinkom. Ta prepoved se uporablja tudi za carine fiskalne narave.

2. Odstavek 1 ne izključuje količinskih omejitev ali ukrepov z enakim učinkom, če so utemeljeni z javnim redom ali javno varnostjo, varovanjem zdravja in življenja ljudi, živali ali rastlin ali z varstvom industrijske in poslovne lastnine. Take omejitve ali ukrepi pa ne smejo biti sredstvo za samovoljno diskriminacijo ali prikrito omejevanje trgovine med pogodbenicami.

Člen 42

1. Energetska skupnost lahko sprejme ukrepe s ciljem oblikovanja enotnega trga brez notranjih meja za omrežno energijo.

2. Odstavek 1 se ne uporablja za fiskalne ukrepe, za ukrepe glede prostega pretoka oseb in za ukrepe glede pravic in interesov zaposlenih oseb.

POGLAVJE III

Politika zunanje trgovine na področju energetike

Člen 43

Energetska skupnost lahko sprejme ukrepe, potrebne za upravljanje izvoza in uvoza omrežne energije v tretje države in iz tretjih držav, da bi zagotovili enak dostop do trgov tretjih držav in iz njih, ob upoštevanju osnovnih okoljskih standardov ali varnega delovanja notranjega energetskega trga.

POGLAVJE IV

Medsebojna pomoč v primeru motnje

Člen 44

V primeru motnje oskrbe z omrežno energijo v eni od pogodbenic, ki zadeva drugo pogodbenico ali tretjo državo, pogodbenice poiščejo hitro rešitev v skladu z določbami tega poglavja.

Člen 45

Na zahtevo pogodbenice, ki jo je motnja neposredno prizadela, se sestane Ministrski svet. Ministrski svet lahko kot odziv na motnjo sprejme potrebne ukrepe.

Člen 46

V roku enega leta od začetka veljavnosti te pogodbe Ministrski svet sprejme proceduralni akt za delovanje obveznosti medsebojne pomoči iz tega poglavja, ki lahko vsebuje podelitev pooblastil za sprejetje začasnih ukrepov Stalni skupini na visoki ravni.

NASLOV V

ORGANI ENERGETSKE SKUPNOSTI

POGLAVJE I

Ministrski svet**Člen 47**

Ministrski svet zagotavlja, da se dosežejo cilji, določeni v tej pogodbi. Ministrski svet:

- (a) določa splošne smernice politike;
- (b) sprejema ukrepe;
- (c) sprejema proceduralne akte, ki lahko pod natančno določenimi pogoji vključujejo podelitev posebnih nalog, pooblastil in obveznosti za izvajanje politike Energetske skupnosti Stalni skupini na visoki ravni, Odboru regulatorjev ali Sekretariatu.

Člen 48

Ministrski svet sestavljajo po en predstavnik vsake pogodbenice in dva predstavnika Evropske skupnosti. Njegovih sestankov se lahko udeleži po en predstavnik brez glasovalne pravice na vsako udeleženko.

Člen 49

Ministrski svet sprejme svoj interni poslovnik s proceduralnim aktom.

Člen 50

Predsedstvo rotira med pogodbenicami vsakih 6 mesecev po zaporedju, ki ga določi proceduralni akt Ministrskega sveta. Predsedstvo skliče Ministrski svet v kraju, ki ga samo določi. Ministrski svet se sestane najmanj enkrat na vsakih 6 mesecev. Sestanke pripravlja Sekretariat.

Člen 51

Predsedstvo predseduje Ministrskemu svetu, pri tem pa mu kot podpredsednika pomagata predstavnik Evropske skupnosti in

predstavnik naslednjega predsedstva. Predsedstvo in podpredsednika pripravita osnutek dnevnega reda.

Člen 52

Ministrski svet predloži letno poročilo o dejavnostih Energetske skupnosti Evropskemu parlamentu in parlamentom udeleženih pogodbenic in udeleženk.

POGLAVJE II

Stalna skupina na visoki ravni**Člen 53**

Stalna skupina na visoki ravni:

- (a) pripravlja delo Ministrskega sveta;
- (b) daje privoljenje prošnjam za tehnično pomoč s strani mednarodnih donatorskih organizacij, mednarodnih finančnih institucij in bilateralnih donatorjev;
- (c) poroča Ministrskemu svetu o napredku pri doseganju ciljev te pogodbe;
- (d) sprejema ukrepe, če jo za to pooblasti Ministrski svet;
- (e) sprejema proceduralne akte, brez podeljevanja nalog, pooblastil in obveznosti drugim organom Energetske skupnosti;
- (f) razpravlja o razvoju pravnega reda Evropskih skupnosti iz Naslova II na podlagi poročila, ki ga redno pošilja Evropska komisija.

Člen 54

Stalna skupina na visoki ravni sestavlja po en predstavnik vsake pogodbenice in dva predstavnika Evropske skupnosti. Njenih sestankov se lahko udeleži po en predstavnik brez glasovalne pravice na vsako udeleženko.

Člen 55

Stalna skupina na visoki ravni sprejme svoj interni poslovnik s proceduralnim aktom.

Člen 56

Predsedstvo skliče Stalno skupino na visoki ravni v kraju, ki ga samo določi. Sestanke pripravi Sekretariat.

Člen 57

Predsedstvo predseduje Stalni skupini na visoki ravni, pri tem pa mu kot podpredsednika pomagata predstavnik Evropske skupnosti in predstavnik naslednjega predsedstva. Predsedstvo in podpredsednika pripravita osnutek dnevnega reda.

POGLAVJE III

Odbor regulatorjev

Člen 58

Odbor regulatorjev:

- (a) svetuje Ministrskemu svetu ali Stalni skupini na visoki ravni o podrobnostih statutarjih, tehničnih in regulativnih pravil;
- (b) izdaja priporočila v čezmejnih sporih, ki vključujejo dva ali več regulatorjev, na zahtevo enega od njih;
- (c) sprejema ukrepe, če ga za to pooblasti Ministrski svet;
- (d) sprejema proceduralne akte.

Člen 59

Odbor regulatorjev sestavljajo po en predstavnik regulatorja na področju energije vsake pogodbenice v skladu z zadevnimi deli pravnega reda Evropskih skupnosti o energetiki. Evropsko skupnost predstavlja Evropska komisija, ki ji pomagata po en regulator vsake udeleženke in en predstavnik Skupine evropskih regulatorjev za električno energijo in plin (ERGEG). Če ima pogodbenica ali udeleženka za plin in za elektriko različna regulatorja, se na podlagi dnevnega reda določi, kateri regulator se bo udeležil sestanka Odbora regulatorjev.

Člen 60

Odbor regulatorjev sprejme svoj interni poslovnik s proceduralnim aktom.

Člen 61

Odbor regulatorjev izvoli predsednika za obdobje, ki ga določi sam. Evropska komisija opravlja naloge podpredsednika. Predsednik in podpredsednik pripravita osnutek dnevnega reda.

Člen 62

Odbor regulatorjev se sestaja v Atenah.

POGLAVJE IV

Foruma

Člen 63

Energetski skupnosti svetujeta Foruma, sestavljena iz predstavnikov vseh zainteresiranih strani, vključno z industrijo, regulatorji, skupinami predstavnikov industrije in potrošniki.

Člen 64

Forumoma predseduje predstavnik Evropske skupnosti.

Člen 65

Sklepi Forumov se sprejmejo s soglasjem. Posreduje se jih Stalni skupini na visoki ravni.

Člen 66

Forum za električno energijo se sestaja v Atenah. Forum za plin se sestaja v kraju, ki ga bo s proceduralnim aktom določil Ministrski svet.

POGLAVJE V

Sekretariat

Člen 67

Sekretariat:

- (a) zagotavlja administrativno podporo Ministrskemu svetu, Stalni skupini na visoki ravni, Odboru regulatorjev in Forumoma;
- (b) pregleduje pravilno izvajanje obveznosti pogodbenic po tej pogodbi in Ministrskemu svetu predloži letno poročilo o napredku;
- (c) pregleduje in pomaga Evropski komisiji pri usklajevanju dejavnosti donatorjev na ozemljih udeleženih pogodbenic in ozemlju pod jurisdikcijo Misije Združenih narodov za začasno upravo na Kosovu, ter donatorjem zagotavlja administrativno podporo;
- (d) izvaja druge naloge, za katere ga pooblašča ta pogodba ali proceduralni akt Ministrskega sveta, brez pooblastil za sprejemanje ukrepov; ter
- (e) sprejema proceduralne akte.

Člen 68

Sekretariat sestavljajo direktor in osebje, ki je potrebno za delovanje Energetske skupnosti.

Člen 69

Direktor Sekretariata se imenuje s proceduralnim aktom Ministrskega sveta. Ministrski svet s proceduralnim aktom določi pravila za zaposlovanje, delovne pogoje in geografsko ravnostezje osebja Sekretariata. Osebjem izbere in imenuje direktor.

Člen 70

Direktor in osebjem pri opravljanju svojih nalog ne smejo zahtevati ali sprejemati navodil od nobene pogodbenice te pogodbe. Delovati morajo nepristransko in pospeševati interese Energetske skupnosti.

Člen 71

Direktor Sekretariata ali imenovani namestnik nudi pomoč pri delu Ministrskega sveta, Stalne skupine na visoki ravni, Odbora regulatorjev in Forumov.

Člen 72

Sedež sekretariata je na Dunaju.

POGLAVJE VI**Proračun****Člen 73**

Vsaka pogodbenica prispeva k proračunu Energetske skupnosti, kakor je določeno v Prilogi IV. Višina prispevkov se lahko na zahtevo katere koli pogodbenice pregleda vsakih pet let s proceduralnim aktom Ministrskega sveta.

Člen 74

Ministrski svet vsaki dve leti s proceduralnim aktom sprejme proračun Energetske skupnosti. Proračun pokriva stroške poslovanja Energetske skupnosti, ki so potrebni za delovanje njenih organov. Izdatki vsakega od organov se določijo v posebnem delu proračuna. Ministrski svet sprejme proceduralni akt, ki določa postopek za izvajanje proračuna, predložitev ter revizijo računov in pregled.

Člen 75

Direktor Sekretariata izvaja proračun v skladu s proceduralnim aktom, sprejetim na podlagi člena 74, in o tem letno poroča Ministrskemu svetu. Ministrski svet se lahko, če je primerno, s proceduralnim aktom odloči, da bo preverjanje pravilnega izvrševanja proračuna poveril neodvisnim revizorjem.

NASLOV VI**POSTOPEK ODLOČANJA****POGLAVJE I****Splošne določbe****Člen 76**

Ukrepi se lahko sprejmejo v obliki sklepa ali priporočila.

Sklep je v celoti zavezujoč za vse, na katere je naslovljen.

Priporočilo ni zavezujoče. Pogodbenice storijo vse v svoji moči, da izvajajo priporočila.

Člen 77

Z izjemo določb člena 80 ima vsaka pogodbenica po en glas.

Člen 78

Ministrski svet, Stalna skupina na visoki ravni ali Odbor regulatorjev lahko odloča le, če sta zastopani dve tretjini pogodbenic. Vzdržani glasovi prisotnih pogodbenic se ne štejejo kot oddani glasovi.

POGLAVJE II**Ukrepi iz Naslova II****Člen 79**

Ministrski svet, Stalna skupina na visoki ravni ali Odbor regulatorjev sprejme ukrepe iz Naslova II na predlog Evropske komisije. Evropska komisija lahko spremeni ali umakne svoj predlog kadar koli med postopkom za sprejetje ukrepov.

Člen 80

Vsaka pogodbenica ima po en glas.

Člen 81

Ministrski svet, Stalna skupina na visoki ravni ali Odbor regulatorjev odloča z večino oddanih glasov.

POGLAVJE III**Ukrepi iz Naslova III****Člen 82**

Ministrski svet, Stalna skupina na visoki ravni ali Odbor regulatorjev sprejme ukrepe iz Naslova III na predlog pogodbenice ali Sekretariata.

Člen 83

Ministrski svet, Stalna skupina na visoki ravni ali Odbor regulatorjev odloča z dvotretjinsko večino oddanih glasov, ki morajo vključevati pozitiven glas Evropske skupnosti.

POGLAVJE IV

Ukrepi iz Naslova IV

Člen 84

Ministrski svet, Stalna skupina na visoki ravni ali Odbor regulatorjev sprejme ukrepe iz Naslova IV na predlog pogodbenice.

Člen 85

Ministrski svet, Stalna skupina na visoki ravni ali Odbor regulatorjev sprejme ukrepe soglasno.

POGLAVJE V

Proceduralni akti

Člen 86

Proceduralni akt ureja organizacijske in proračunske zadeve ter zadeve preglednosti Energetske skupnosti, vključno s podelitvijo pooblastil Ministrskega sveta Stalni skupini na visoki ravni, Odboru regulatorjev ali Sekretariatu, in je zavezujoč za organe Energetske skupnosti in, če tako določa proceduralni akt, za pogodbenice.

Člen 87

Z izjemo določb člena 88 se proceduralni akti sprejmejo v skladu s postopkom odločanja, določenem v Poglavju III tega naslova.

Člen 88

Proceduralni akt o imenovanju direktorja Sekretariata iz člena 69 se sprejme z navadno večino na predlog Evropske komisije. Proceduralni akti o proračunskih zadevah, določeni v členih 73 in 74, se sprejmejo s soglasjem na predlog Evropske komisije. Proceduralni akti o podelitvi pooblastil Odboru regulatorjev, kakor je predvideno v členu 47(c), se sprejmejo s soglasjem na predlog pogodbenice ali Sekretariata.

NASLOV VII

IZVAJANJE SKLEPOV IN REŠEVANJE SPOROV

Člen 89

Pogodbenice izvršijo sklepe, naslovljene na njih, v svojem notranjem pravnem sistemu v roku, določenem v sklepu.

Člen 90

1. Če pogodbenica v predvidenem roku ne izpolni kakšne od obveznosti iz te pogodbe ali ne izvrši sklepa, naslovljenega nanjo, lahko katera koli pogodbenica o tem z utemeljeno zahtevo obvesti Ministrski svet, Sekretariat ali Odbor regulatorjev. Zasebni subjekti lahko pri Sekretariatu vložijo pritožbe.

2. Zadevna pogodbenica lahko kot odgovor na zahtevo ali pritožbo sporoči svoje pripombe.

Člen 91

1. Ministrski svet lahko odloči o tem, ali pogodbenica ne izpolnjuje svojih obveznosti. Ministrski svet odloča:

(a) z navadno večino, če se neizpolnjevanje nanaša na Naslov II;

(b) z dvotretjinsko večino, če se neizpolnjevanje nanaša na Naslov III;

(c) soglasno, če se neizpolnjevanje nanaša na Naslov IV.

2. Ministrski svet lahko z navadno večino naknadno sklene, da bo preklical sklep, sprejet v skladu s tem členom.

Člen 92

1. Na zahtevo pogodbenice, Sekretariata ali Odbora regulatorjev lahko Ministrski svet soglasno ugotovi, da ena od pogodbenic huje in vztrajno krši svoje obveznosti v skladu s to pogodbo in lahko sklene, da nekatere pravice, ki izhajajo iz uporabe te pogodbe za zadevno pogodbenico, mirujejo, vključno z glasovalnimi pravicami in pravicami do udeležbe na sestankih in v mehanizmih, določenih v tej pogodbi.

2. Ministrski svet lahko z navadno večino naknadno sklene, da bo preklical sklep, sprejet v skladu s tem členom.

Člen 93

Pri sprejemanju sklepov iz členov 91 in 92 Ministrski svet odloča brez upoštevanja glasu predstavnika zadevne pogodbenice.

NASLOV VIII

RAZLAGA POJMOV

Člen 94

Organi vsak pojem ali koncept iz te pogodbe, ki izhaja iz prava Evropskih skupnosti, razlagajo v skladu s sodno prakso Sodišča Evropskih skupnosti ali Sodišča prve stopnje Evropskih skupnosti. Če razlaga teh sodišč ni na voljo, daje usmeritve za razlago te pogodbe Ministrski svet. Slednji lahko prenese to nalogo na Stalno skupino na visoki ravni. Takšne usmeritve ne vplivajo na kasnejšo razlago pravnega reda Evropskih skupnosti s strani Sodišča Evropskih skupnosti ali Sodišča prve stopnje Evropskih skupnosti.

NASLOV IX

UDELEŽENKE IN OPAZOVALKE

Člen 95

Vsaka država članica Evropske skupnosti je lahko na zahtevo, ki jo vloži Ministrskemu svetu, zastopana v Ministrskem svetu, Stalni skupini na visoki ravni in Odboru regulatorjev pod pogoji iz členov 48, 54 in 59 kot udeleženka, in sme sodelovati pri razpravah Ministrskega sveta, Stalne skupine na visoki ravni, Odbora regulatorjev in Forumov.

Člen 96

1. Na podlagi utemeljene zahteve sosednje tretje države lahko Ministrski svet državo soglasno sprejme kot opazovalko. Na podlagi zahteve, ki se predloži Ministrskemu svetu v roku šestih mesecev po začetku veljavnosti te pogodbe, se Moldavija sprejme kot opazovalka.

2. Opazovalke se lahko udeležujejo sestankov Ministrskega sveta, Stalne skupine na visoki ravni, Odbora regulatorjev in Forumov, vendar ne sodelujejo pri razpravi.

NASLOV X

TRAJANJE

Člen 97

Ta pogodba se sklene za obdobje 10 let od dneva začetka veljavnosti. Ministrski svet se lahko soglasno odloči, da bo podaljšal njeno trajanje. Če takšna odločitev ni sprejeta, lahko pogodba nadalje velja med tistimi pogodbenicami, ki so glasovale za podaljšanje, če predstavljajo najmanj dve tretjini vseh pogodbenic Energetske skupnosti.

Člen 98

Vsaka pogodbenica lahko odstopi od te pogodbe z uradnim obvestilom, ki ga s šestmesečnim odpovednim rokom naslovi na Sekretariat.

Člen 99

Če udeležena pogodbenica pristopi k Evropski skupnosti, postane udeleženka, kakor je določeno v členu 95.

NASLOV XI

REVIZIJA IN PRISTOP

Člen 100

Ministrski svet lahko soglasno:

- (i) spremeni določbe Naslovov I do VII;
- (ii) odloči, da bo izvajal druge dele pravnega reda Evropskih skupnosti v zvezi z omrežno energijo;
- (iii) razširi to pogodbo na druge energetske proizvode in nosilce ali druge bistvene omrežne infrastrukture;
- (iv) odobri pristop nove pogodbenice k Energetski skupnosti.

NASLOV XII

KONČNE IN PREHODNE DOLOČBE

Člen 101

Brez poseganja v člena 102 in 103 določbe iz te pogodbe ne vplivajo na pravice in obveznosti iz sporazumov, ki so jih pogodbenice sklenile pred podpisom te pogodbe. V kolikor ti sporazumi niso združljivi s to pogodbo, zadevna država pogodbenica najkasneje v roku enega leta po začetku veljavnosti te pogodbe sprejme vse potrebne ukrepe za odpravo nastalih neskladnosti.

Člen 102

Nobena obveznost iz te pogodbe ne vpliva na obstoječe obveznosti pogodbenic, ki izhajajo iz Pogodbe o ustanovitvi Svetovne trgovinske organizacije.

Člen 103

Ta pogodba ne vpliva na obveznosti iz sporazumov med Evropsko skupnostjo in njenimi državami članicami na eni strani in kakšno izmed pogodbenic na drugi strani. Ta pogodba ne vpliva na obveznosti, ki so bile prevzete med pogajanjmi za pristop k Evropski uniji.

Člen 104

Do sprejetja proceduralnega akta iz člena 50 vrstni red predsedovanja določa Atenski memorandum o soglasju iz leta 2003 ⁽¹⁾.

Člen 105

To pogodbo pogodbenice odobrijo v skladu z lastnimi notranjimi postopki.

Ta pogodba začne veljati prvi dan meseca, ki sledi mesecu, v katerem se Evropska skupnost in šest pogodbenic uradno obvestijo o zaključku za ta namen potrebnih postopkov.

Uradno obvestilo se pošlje Generalnemu sekretarju Sveta Evropske unije, ki je depozitar te pogodbe.

V POTRDITEV TEGA so pooblaščenci, ki so bili v ta namen ustrezno pooblaščeni, podpisali ta sporazum.

V Atenah, dne petindvajsetega oktobra leta dva tisoč pet

_____

⁽¹⁾ Memorandum o soglasju o regionalnem energetske trgu v jugovzhodni Evropi in njegovem vključevanju v notranji energetski trg Evropskih skupnosti, podpisan v Atenah 8. decembra 2003.

**SVET
EVROPSKE UNIJE****Predsedstvo**

Atene, 25. oktobra 2005

G. Minco Jordanov,
podpredsednik vlade
Nekdanje jugoslovanske republike Makedonije

Spoštovani,

Evropska skupnost ob seznanitvi z vašim današnjim pismom potrjuje, da bosta slednje in ta odgovor nadomestila podpis Pogodbe o ustanovitvi Skupnosti za energijo s strani Nekdanje jugoslovanske republike Makedonije. Vendar tega ni mogoče razlagati kot sprejetje ali priznanje poimenovanja s strani Evropske skupnosti v kakršni koli drugi obliki ali vsebini, kakor „Nekdanja jugoslovanska republika Makedonija“.

Prosim vas, da sprejmete izraze mojega najglobljšega spoštovanja.

V imenu Evropske skupnosti

Republika Makedonija
– Urad podpredsednika vlade –
Minčo Jordanov

Atene, 25. oktobra 2005

Vaša ekselenca,

Potrjujem, da je besedilo Pogodbe o ustanovitvi Skupnosti za energijo sprejemljivo za vlado Republike Makedonije.

Vlada Republike Makedonije meni, da je s tem pismom podpisnica Pogodbe o ustanovitvi Skupnosti za energijo.

Vendar pa izjavljam, da Republika Makedonija ne sprejema poimenovanja, uporabljenega za mojo državo v zgoraj navedenih dokumentih z upoštevanjem, da je ustavno ime moje države Republika Makedonija.

Sprejmite, prosim, Vaša ekselenca, izraze mojega najglobljega spoštovanja.

Minčo Jordanov

PRILOGA I

Časovni načrt izvajanja Direktiv 2003/54/ES in 2003/55/ES ter Uredbe (ES) št. 1228/2003 z dne 26. junija 2003

1. V skladu z odstavkom 2 spodaj in členom 24 te pogodbe vsaka pogodbenica v roku dvanajstih mesecev od začetka veljavnosti te pogodbe izvaja:
    - (i) Direktivo 2003/54/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2003 o skupnih pravilih za notranji trg z električno energijo;
    - (ii) Direktivo 2003/55/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2003 o skupnih pravilih notranjega trga z zemeljskim plinom;
    - (iii) Uredbo (ES) št. 1228/2003 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2003 o pogojih za dostop do omrežja za čezmejne izmenjave električne energije.
  2. Vsaka pogodbenica mora zagotoviti, da so upravičeni odjemalci v smislu Direktiv 2003/54/ES in 2004/55/ES:
    - (i) od 1. januarja 2008 vsi negospodinjiski odjemalci in
    - (ii) od 1. januarja 2015 vsi odjemalci.
-

PRILOGA II

Časovni načrt izvajanja pravnega reda Evropskih skupnosti o okolju

1. Vsaka pogodbenica začne izvajati Direktivo Sveta 85/337/EGS z dne 27. junija 1985 o presoji vplivov nekaterih javnih in zasebnih projektov na okolje, kakor je bila spremenjena z Direktivo Sveta 97/11/ES z dne 3. marca 1997 in Direktivo 2003/35/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. maja 2003, ko začne veljati ta pogodba.
  2. Vsaka pogodbenica začne izvajati Direktivo Sveta 1999/32/ES z dne 26. aprila 1999 o zmanjšanju deleža žvepla v nekaterih vrstah tekočega goriva, ki spreminja Direktivo 93/12/EGS, najkasneje 31. decembra 2011.
  3. Vsaka pogodbenica začne izvajati Direktivo 2001/80/ES Evropskega parlamenta in sveta z dne 23. oktobra 2001 o omejevanju emisij nekaterih onesnaževal v zrak iz velikih kurilnih naprav najkasneje 31. decembra 2017.
  4. Vsaka pogodbenica začne izvajati člen 4(2) Direktive Sveta 79/409/EGS z dne 2. aprila 1979 o ohranjanju prosto živečih ptic, ko začne veljati ta pogodba.
-

PRILOGA III

Člen 81 Pogodbe ES

1. Kot nezdružljivi s skupnim trgom so prepovedani vsi sporazumi med podjetji, sklepi podjetniških združenj in usklajena ravnanja, ki bi lahko prizadeli trgovino med državami članicami in katerih cilj oziroma posledica je preprečevanje, omejevanje ali izkrivljanje konkurence na skupnem trgu, zlasti tisti, ki:

- (a) neposredno ali posredno določajo nakupne ali prodajne cene ali druge pogoje poslovanja;
- (b) omejujejo ali nadzorujejo proizvodnjo, trge, tehnični razvoj ali naložbe;
- (c) določajo razdelitev trgov in virov nabave;
- (d) uvajajo neenake pogoje za primerljive posle z drugimi trgovinskimi partnerji in jih tako postavljajo v podrejen konkurenčni položaj;
- (e) pogojujejo sklepanje pogodb s tem, da sopogodbeniki sprejmejo dodatne obveznosti, ki po svoji naravi ali glede na trgovinske običaje nimajo nikakršne zveze s predmetom takšnih pogodb.

2. Vsi sporazumi ali sklepi, ki jih ta člen prepoveduje, so nični.

3. V naslednjih primerih se lahko določi, da se določbe odstavka 1 ne uporabljajo za:

- sporazume ali skupine sporazumov med podjetji,
- sklepe ali skupine sklepov podjetniških združenj,
- usklajeno ravnanje ali skupine usklajenih ravnanj,

ki prispevajo k izboljšanju proizvodnje ali distribucije blaga oziroma k pospeševanju tehničnega ali gospodarskega napredka, pri čemer zagotavljajo potrošnikom pravičen delež doseženih koristi, in ki:

- (a) zadevnim podjetjem ne določajo omejitev, ki za doseganje teh ciljev niso nujne;
- (b) takšnim podjetjem glede znatnega dela zadevnih izdelkov ne dajejo možnosti izključitve konkurence.

Člen 82 Pogodbe ES

Kot nezdružljiva s skupnim trgom je prepovedana vsaka zloraba prevladujočega položaja enega ali več podjetij na skupnem trgu ali njegovem znatnem delu, kolikor bi lahko prizadela trgovino med državami članicami.

Takšna zloraba je zlasti:

- (a) neposredno ali posredno določanje nepoštenih nakupnih ali prodajnih cen ali drugih nepoštenih pogojev poslovanja;
- (b) omejevanje proizvodnje, trgov ali tehničnega razvoja na škodo potrošnikov;

- (c) uporaba neenakih pogojev za primerljive posle z drugimi trgovinskimi partnerji, ki slednje postavlja v podrejen konkurenčni položaj;
- (d) sklepanje pogodb, ki s pogodbenikom narekujejo sprejetje dodatnih obveznosti, ki po svoji naravi ali glede na trgovinske običaje nimajo nikakršne zveze s predmetom takšnih pogodb.

Člen 86(1) in (2) Pogodbe ES

1. Države članice glede javnih podjetij ali podjetij, katerim so odobrile posebne ali izključne pravice, ne smejo sprejeti ali ohraniti v veljavi ukrepov, ki so v nasprotju s pravili iz te pogodbe, zlasti iz člena 12 in členov 81 do 89.
2. Podjetja, pooblaščená za opravljanje storitev splošnega gospodarskega pomena, oziroma podjetja, ki imajo značaj dohodkovnega monopola, ravnajo po pravilih iz te pogodbe, zlasti po pravilih o konkurenci, kolikor uporaba takšnih pravil pravno ali dejansko ne ovira izvajanja posebnih nalog, ki so jim dodeljene. Razvoj trgovine ne sme biti prizadet v takšnem obsegu, ki bi bil v nasprotju z interesi Skupnosti.

Člen 87 Pogodbe ES

1. Razen če ta pogodba ne določa drugače, je vsaka pomoč, ki jo dodeli država članica, ali kakršna koli vrsta pomoči iz državnih sredstev, ki izkrivlja ali bi lahko izkrivljala konkurenco z dajanjem prednosti posameznim podjetjem ali proizvodnji posameznega blaga, nezdržljiva s skupnim trgom, kolikor prizadene trgovino med državami članicami.
2. S skupnim trgom je združljivo naslednje:
  - (a) pomoč socialnega značaja, dodeljena posameznim potrošnikom, pod pogojem, da je dodeljena brez diskriminacije glede na poreklo zadevnih izdelkov;
  - (b) pomoč za povrnitev škode, ki so jo povzročile naravne nesreče ali izjemni dogodki;
  - (c) pomoč, dodeljena gospodarstvu nekaterih območij Zvezne republike Nemčije, ki jih je prizadela delitev Nemčije, kolikor je takšna pomoč potrebna za nadomestilo gospodarske škode, ki jo je ta delitev povzročila.
3. Kot združljivo s skupnim trgom se lahko šteje naslednje:
  - (a) pomoč za pospeševanje gospodarskega razvoja območij, kjer je življenjska raven izjemno nizka ali kjer je podzaposlenost velika;
  - (b) pomoč za pospeševanje izvedbe pomembnega projekta skupnega evropskega interesa ali za odpravljanje resne motnje v gospodarstvu države članice;
  - (c) pomoč za pospeševanje razvoja določenih gospodarskih dejavnosti ali določenih gospodarskih območij, kadar takšna pomoč ne spreminja trgovinskih pogojev v obsegu, ki bi bil v nasprotju s skupnimi interesi;
  - (d) pomoč za pospeševanje kulture in ohranjanja kulturne dediščine, kadar takšna pomoč ne škoduje trgovinskemu pogoju in konkurenci v Skupnosti v obsegu, ki je v nasprotju s skupnimi interesi;
  - (e) druge vrste pomoči, kakršne lahko Svet določi v odločbi, ki jo sprejme s kvalificirano večino na predlog Komisije.

PRILOGA IV

Prispevki v proračun

Pogodbenice	Prispevek v odstotkih
Evropska skupnost	94,9 %
Republika Avstrija	0,1 %
Republika Bolgarija	1 %
Bosna in Hercegovina	0,3 %
Republika Hrvaška	0,5 %
Nekdanja jugoslovanska republika Makedonija	0,1 %
Republika Črna gora	0,1 %
Romunija	2,2 %
Republika Srbija	0,7 %
Misija združenih narodov za začasno upravo na Kosovu	0,1 %